

Pressiteade

Luxembourg, 29. juuni 2017

ELi audiitorite sõnul tuleb noortele põllumajandustootjatele antavat toetust paremini suunata

Euroopa Kontrollikoja avaldatud uue aruande kohaselt on ELi noortele põllumajandustootjatele antav toetus sageli halvasti defineeritud ning selle oodatavaid tulemusi ja mõju ei ole kindlaks määratud. Audiitorid soovivad toetust paremini suunata, et see ka tegelikult põlvkonnavahetust soodustaks.

Audit keskendus neljale liikmesriigile, kes kulutavad noorte põllumajandustootjate (st kuni 40-aastaste) toetamiseks kõige enam: Prantsusmaale, Itaaliale, Poolale ja Hispaaniale. Audiitorid leidsid märkimisväärseid erinevusi nn esimese samba toetuste (need lisavad noorte põllumajandustootjate otsetoetustele täiendavalt 25 %) ning tegevust alustavatele noortele põllumajandustootjatele makstavate nn teise samba toetuste haldamises.

Esimese samba toetus ei põhine põhjalikul vajaduste hindamisel, selle eesmärk ei peegelda põlvkonnavahetuse soodustamise üldeesmärki ning seda ei anta alati vaid toetust vajavatele noortele põllumajandustootjatele; lisaks toetatakse kohati ettevõtteid, kus noored põllumajandustootjad mängivad vaid väikest osa. Liikmesriigid ei kooskõlasta esimese samba toetust noortele põllumajandustootjatele antava teise samba toetusega. Toetust antakse standardkujul ning ei ole selge, milliste konkreetsete vajaduste rahuldamisele (peale lisasissetuleku võimaldamise) see on suunatud. Ühtne seire- ja hindamisraamistik ei sisalda tulemusnäitajaid.

Kuigi teise samba toetused põhinevad ebamäärasel vajaduste hindamisel, vastavad selle eesmärgid osaliselt põlvkonnavahetuse soodustamise üldeesmärgile. Toetus on otsesemalt suunatud noorte põllumajandustootjate vajadustele seoses juurdepääsuga maale, kapitalile ja teadmistele. Toetussumma on üldjuhul seotud vajadustega ja sõltub konkreetsetest tingimustest, mille eesmärk on soodustada teatud tegevust (nt üleminek mahepõllumajandusele, vee- või energiatarbimist vähendavad algatused). Äriplaanid on küll kasulikud, ent nende kvaliteet oli liikmesriigiti erinev. Korraldusasutuste kasutatud valikumenetlustega ei prioriseeritud alati parimaid projekte.

Aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Janusz Wojciechowski märkis: „Noorte põllumajandustootjate tulemuslik toetamine on põllumajanduse jätkusuutliku arengu seisukohast

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – kõnesisik

T: (+352) 4398 47 063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

elulise tähtsusega. Eelkõige puuduliku suunamise ja madala kvaliteediga näitajate tõttu leidsime me aga vähe tõendeid nende meetmete tulemustest ning sellest, kas noortel põllumajandustootjatel neist ka tegelikult kasu on.“

Kuigi valikukriteeriumid kehtestati perioodi 2007–2013 lõpus, ei võimaldanud need prioriseerida kõige paremaid projekte, kuna lävendid olid kas liiga madalad või puudusid täiesti. Mõnes liikmesriigis kasutati kogu eelarve ära juba programmitöö perioodi alguses, välistades seega toetuse andmise hiljem tegevust alustanud noortele põllumajandustootjatele.

Janusz Wojciechowski lisas: „Toetuse tulemuslikuks muutmiseks peavad EL ja liikmesriigid esmalt paremini määratlema, keda nad tahavad toetada ja mis peaks olema ELi toetuse oodatav tulemus; edasi tuleks juba keskenduda saavutatud edusammude mõõtmisele.“

Audiitorid soovitavad Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel

- tõhustada sekkumisloogikat, parandades vajaduste hindamist ja määrares kindlaks eesmärgid, mis peegeldavad põlvkonnavahetuse soodustamise üldeesmärke;
- parandada meetmete suunamist, kasutades paremaid projektivaliku süsteeme ja äriplaanide;
- parandada seiret ja hindamist, toetudes liikmesriikide välja töötatud parimatele tavadele.

Toimetajatele

Põllumajandustootjate koguarv ELis (va Horvaatia) on viimasel kümnendil kiiresti vähenenud, langedes 14,5 miljonilt 2005. aastal 10,7 miljonile 2013. aastal. Noorte põllumajandustootjate arv langes samas ajavahemikus 3,3 miljonilt 2,3 miljonile. Kuna põllumajandustootjate arv vähenes kõigis vanuserühmades, jäi noorte põllumajandustootjate osakaal suhteliselt stabiilseks, olles veidi üle 20 %. Liikmesriigiti valitsevad aga suured erinevused.

Aastaiks 2007–2020 eraldas EL noortele põllumajandustootjatele 9,6 miljardit eurot toetust, et suurendada põllumajandusettevõtete konkurentsivõimet ja soodustada põlvkonnavahetust põllumajanduses. Kui sellele lisada liikmesriikide kaasrahastamine teise samba tegevuse alustamise meetme raames, on avaliku sektori toetuse kogusumma 18,3 miljardit eurot. Perioodil 2007–2013 sai tegevuse alustamiseks ELi toetust ligi 200 000 noort põllumajandustootjat.

Eriaruanne nr 10/2017: „ELi noorte põllumajandustootjate toetust tuleks paremini suunata, et soodustada mõjusat põlvkonnavahetust“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles.